

SARKAŅU ZIŅAS

Madonas novada Sarkaņu pagasta pārvaldes izdevums

2020. g. OKTOBRIS - NOVEMBRIS Nr. 4 (87)

Cienījamie Sarkaņu pagasta iedzīvotāji!

Klāt jau 2020. gada novembris, kas Latvijai un visiem tās iedzīvotājiem ir ļoti nozīmīgs un patriotisks mēnesis. Lāčplēša dienā pieminam mūsu varoņus, kas 1919. gada 11. novembrī atbrīvoja Rīgu no Rietumkrievijas brīvprātīgo armijas važām, un to šodien simboliski uzskatām par uzvaru Latvijas brīvības cīņās. Gadu pirms šīs izšķirošās uzvaras, 1918. gada 18. novembrī, Latvijas valsts tika pasludināta kā patstāvīga, neatkarīga un demokrātiska republika. Vēlos Jūs visus sirsnīgi sveikt Latvijas 102. dzimšanas dienā! Novēlu visiem izjust lepnumu un gandarījumu, ka varam dzīvot šajā valstī un saucam sevi par latviešiem. Varoņi mīt ikkatrā no mums, lielākos un mazākos darbos – gan savā sētā, gan ārpus tās. Gan savu tuvāko lokā, gan visai sabiedrībai. Aicinu būt aktīviem un nestāvēt malā ikdienišķos notikumos, jo tie esam mēs, kas veido Sarkaņu pagastu, Madonas novadu un galu galā – mūsu Latviju. Ar lielākiem un mazākiem darbiem. Lai visiem stipra veselība, darīšanas prieks un neizsīkstošs radošums!

Sarkaņu pagasta pārvaldes vārdā SANDIS KALNIŅŠ, pārvaldes vadītājs

Pagasta pārvaldes administrācijas un struktūrvienību vadītāji sūta jums sveicienus svētkos!

Laiks, kurā dzīvojam

Neviens no mums pirms gada pat sapņos nevarēja iedomāties, ka pēc dažiem mēnešiem tiks ierobežota sabiedrības pulcēšanās saviesīgos pasākumos, kultūras norisēs, kāzu un dzimšanas dienu svinēšanā, ka mēs visi tiksim nostādīti

kā potenciāls drauds cits citam, pārnēsājot nezināmas izcelsmes infekciju. Tā ir šodienas un tagad jau var teikt, ka visa 2020. gada realitāte. Man ir sāpīgi apziņāties, ka mums ikdienas pakalpojumu saņemšana un veicamo darbu veikšana ir kļuvusi sarežģīta un brīžiem pat neizprotama. Pat vienkāršas lietas, piemēram,

ka mūsu amatiermākslas kolektīvi nedrīkst pulcēties mēģinājumos un publiski uzstāties, ka kultūras pasākumu norise tiek ierobežota vai apturēta, un daudz kas cits, par ko man jums noteikti nav jāatgādina. Ko darīt? Pirmkārt, kritiski jāizvērtē sabiedrībai sniegtā informācija. Otrkārt, jāsarģā sevi, savus mīļos un

REDAKTORES SLEJA

Ar iedegtām sveču liesmiņām piemiņu vietās, mājokļu un darbavietu logos esam atcerējušies un godinājuši Latvijas brīvības cīņu varoņus, kuri vairāk nekā pirms simts gadiem ļoti smagās kaujās nosargāja mūsu valsts neatkarību.

Patriotu nedēļas turpinājumā svētku laiku šogad svinēsim klusi, individuāli vai ģimenes lokā. Tāpat ar lielu atbildības sajūtu to darīsim publiskās vietās, jo nav jau tā, ka nedrīkstam vairs pilnīgi neko. Ir jāpārvērtē prioritātes un jāpamaina ikdiena un svētku svinēšanas paradumi. Ja šinī laikā vairāk nekā cītārt runājam par varonību un patriotismu, tad arī uzvedība valstī noteiktajā ārkārtas situācijā šobrīd uzskatāma par sava veida varonību.

Pirms 102 gadiem Latvija tika dibināta, pateicoties cilvēku cerībām, un līdz pat šai dienai mūsu valsts ir pastāvējusi. Tā pastāvējusi ikkatra domās, sirdī un sapņos arī laikā, kad bijām kādas citas varas pakļautībā. Nekad to nesam aizmirsuši, un cerība, ka rītdiena nesīs ko labāku, saglabājusies vienmēr.

Arī šodien dzīvojam ar cerību, ka drīz vīruss, kas šobrīd plosās visā pasaulē, drīz pazudīs pavisam, ka tas neskars mūs un mūsu tuviniekus, ka drīz varēsim tikties plašākā lokā, lai kopā dziedātu, dejotu un vienkārši dzīvotu tā, kā to bijām raduši darīt.

Svētku laikā izmantosim iespēju godā celt kādu aizmirstu tradīciju, ko varbūt vēl atceras vecākā paaudze un, ikdienas darbos steidzoties, esam piemirsuši. Vairāk komunicēsim ar saviem pašiem tuvākajiem. Un, iespējams, ka tieši šinī tumšajā, bet mūsu tautai tik nozīmīgajā laikā atradīsim kādu risinājumu, lai piepildītu sen lolotus sapņus, jo to, ka ar neatlaidību, varonību un lielu gribu var panākt ļoti daudz, jau pierādījuši mūsu senči.

Lai gaišs, labu domu un cerību pilns svētku laiks!

Valda Kļaviņa, redaktore

līdzcīvēkus. Izturēsimies saprotoši pret valdības lēmumiem, kuri tiek ieviesti ne tikai pie mums Latvijā, bet visā Eiropā un pat pasaulē. Latvietis savā būtībā ir stiprs. Mēs spēsim šo visu pārdzīvot un nosargāt to, kas stipram latvietim ir pamatu pamatā – veselība, izglītība un kultūra. Šis ir mūsu visu uzdevums gan šogad, gan arī turpmākos gadus.

2020. gads Sarkaņu pagastā iesākās ļoti aktīvi un roši. Šis pagastam ir bijis pārmaiņu laiks. No janvāra līdz aprīlim Sarkaņu pagasta pārvaldes vadītāja pienākumus pildīja izpilddirektore Vita Robalte, kura, aktīvi sadarbojoties ar pagasta pārvaldes administrāciju un struktūrvienību vadītājiem, savus pienākumus veica. Tas bija gada sākums, lielākoties plānošanas periods, kad nereti ir jāiegulda daudz lielāks darbs nekā aktīvajā būvniecības un projektu ieviešanas laikā. Saku paldies Vitai Robaltei par iestrādēm un augsti uzstādīto latiņu, esot pagasta pārvaldes vadītājas pienākumu pildītājai. Paldies saku arī Sarkaņu pagasta pārvaldes administrācijai un struktūrvienību vadītājiem par atsaucību un darbu, kas nereti tika veikts pat līdz vēlām nakts stundām, lai veiksmīgi plānotu budžetu un gūtu vadības atbalstu daudziem veicamajiem darbiem Sarkaņu pagastā.

Mūsdienās nekas nestāv uz vietas, viss notiek un pilnveidojas. Tāpat arī Sarkaņu pagastā. Sarkaņu bibliotēkas ēkā esam veikuši remontu, izveidojot mūsdienīgu koplietošanas sanitāro mezglu starp dzīvokļiem. Pie bibliotēkas ir uzcelts jauns malkas šķūnis. Esam izveidojuši sporta laukumu pie multifunkcionālā centra "Logs", ierīkojuši tam sētu un gatavojamies tālākai aprikošanai ar nepieciešamo sporta inventāru. Biksēres estrādē ir uzlikti jauni apgaismes ķermeņi un ierīkota elektroinstalācija. Esam sagatavojuši būvniecības dokumentāciju estrādes un tās kompleksā esošās publiskās tualetes atjaunošanai. Darbus plānots veikt nākamajos gados, bet viss būs atkarīgs no novada kopējām budžeta iespējām. Esam nomainījuši koka logus tautas namam "Kalnagravas" pagalma fasādei, kur tas nebija izdarīts. Logi un durvis tika mainītas arī daļai dzīvojamā fonda ēku. Šobrīd notiek projektēšanas darbi Biksēres muižas būvniecības legalizācijai un turpmākai ēkas atjaunošanai, darbu pabeigšanai. Tiek gatavots būvprojekts ceļa atjaunošanai Biksēres ale-

jā. Dzīvojamā māja Aizkuļā "Liekumi" ieguvusi jaunu jumtu. Ir veikts remonts Sarkaņu kapličā. Ikdienā dažādu darbus veic mūsu pagasta pārvaldes un struktūrvienību darbinieki. Pārvaldība, budžeta plānošana un izpilde, lietvedība, apkārtnes sakopšana, īpašumu un ceļu uzturēšana, bērnu pārvadājumi un sociālie jautājumi – tāds ir mūsu komandas ikdienas darbs.

Ne visi projekti un iesāktie darbi šokas tik veiksmīgi, kā sākumā cerēts. Šeit jāpiemin kādreizējais Patkules kultūras nams "Airītes". Esam sagatavojuši ēkas pārbūves tehnisko projektu un veikuši būvdarbu iepirkumu. Diemžēl līgumcena pārsniedza plānu, kā arī tehniskajā projektā atklājām nepilnības, tāpēc pagasta pārvalde ir nosūtījusi pašvaldības vadībai attiecīgu ziņojumu un jautājums par ēkas turpmāko likteni, kas tiks skatīts domes komitejās un sēdēs.

Darbu un jaunu attīstības projektu tiešām netrūkst. Bet kā veiksies ar darbu realizāciju, to rādīs laiks. Šodienas prognozes jaunajam plānošanas periodam ir gan izaicinājumiem pilnas, gan neskaidras. Pavasarī gaidāma teritoriālā reforma, kad Madonas novadā ieklausies Cesvaines, Ērgļu un Lubānas novads ar saviem budžetiem un kredītsaistībām. Tiek prognozēts sociālo pabalstu kāpums, bet reizē tiks samazināts jaunizveidotajām pašvaldībām pienākošā budžeta apjoms. Tas nozīmē, ka pašvaldībai un pagastam vairāk līdzekļu būs jānovirza tieši pamatfunkciju un valsts garantēto maksājumu veikšanai uz attīstības projektu rēķina. Nezināma ir arī šobrīd noteikto ierobežojumu ekonomiskā ietekme uz turpmākajiem gadiem. Skaidrs ir viens – mums būs jābūt gudriem, pieticīgākiem un praktiskākiem. Būs jāpārvērtē prioritātes, attīstības un plānošanas dokumenti, jāstrādā pie procesa efektīvizācijas, nodrošinot pakalpojumus esošā līmenī par zemākām izmaksām.

Es uzskatu, ka tomēr spēsim kopīgiem spēkiem stāties pretī šiem nākotnes izaicinājumiem, lai cik grūti tas šķiet. Jāstrādā cītīgi un godprātīgi. Arī pirms 102 gadiem Latvijas tautai patstāvīgums, neatkarība un demokrātija šķita kas tāls un neaizsniedzams. Ticēsim paši sev, saviem darbiem, mūsu pagasta un valsts nākotnei! Lai visiem priecīgi svētki!

Sandis Kalniņš,

Sarkaņu pagasta pārvaldes vadītājs

Pagasta aktualitātes

Jau vairāk nekā 30 gadus Biksēres ainavu rotā vides objekti, kas tapuši vairākos tēlniecības simpozijos un ko veidojuši profesionāli mākslinieki no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas un Somijas. Oktobrī pie skulptūrām tika izvietotas plāksnītes, kas informē par darba autoru, gadu, kad darbs veidots, un nosaukumu. Biksēres parku, muižas teritoriju apmeklē ļoti daudz tūristu, kas

nesteidzīgi pastaigājas un bauda skaisto dabas ainavu, sakopto vidi un priecājas par skaistajiem mākslas darbiem, kas skatāmi dabā.

Brīvdabas izstādē vēl šobrīd saglabājušies darbi, kas veidoti tālajā 1987. un 1988. gadā. Neņemot vērā to, ka šie mākslas darbi veidoti no koka un ka laika ritējums tos nedaudz pabojājis, tie joprojām priecē gan vietējos, gan vie-

sus. Trīs no darbiem skatāmi pie tautas nama "Kalnagravas", savukārt 21 pie muižas, parkā un estrādes teritorijā.

Tā kā rudens vēl turpinās un laika apstākļi mūs lutina, ikkatrs var apskatīt un iepazīties ar it kā sen zināmiem, bet tanī pašā laikā jaunumiem, kas atrodas tepat līdzās.

Valdas Kļaviņas teksts un foto

Jaunās norādes uzstādot.

Marina Veilande "Rīts" (1987).

Oļegs Skarainis "Ģimene" (1987).

Informācija

Tradicionāli gaidot gadumiju, pirms Ziemassvētkiem tautas namā "Kalnagravas" tiek iedegta svētku egle, kuru uzticam iedegt cilvēkiem, ko ieteikuši līdzpilvēki un kuru darbus un devumu novērtējusi apkārtējā sabiedrība. Šobrīd nezinām, vai varēsim pulcēties uz pasākumu un ieplānoto koncertu. Bet labie darbi gada garumā noteikti ir bijuši, un pateikt PALDIES ir dažādas iespējas. Ieteikumi, pievienojot nelielu aprakstu, tiek gaidīti **līdz 15. decembrim** pagasta pārvaldē vai rakstot uz adresi: valda.kalnagravas@inbox.lv vai sarkani@madona.lv

AS "MADONAS ŪDENS" piedāvā iespēju ziemas sezonas laikā to privātmāju īpašniekiem, kuri šajā periodā neizmantos ūdeni, noņemt ūdens patēriņa skaitītājus, pieņemt glabāšanā un līdz ar siltā laika iestāšanos uzlikt atpakaļ. Tas paredzēts, lai pasargātu skaitītājus no sasalšanas un iespējamās ūdens noplūdes.

Skaitītāja sasalšanas gadījumā par visām sekām atbildību uzņemas privātmājas īpašnieks.

Pēc iepriekšējas pieteikšanās Sarkaņu pagastā šis pakalpojums tiks veikts **22. novembrī**.

Pakalpojuma cena: EUR 5,-

Pakalpojumu pieteikt pa tālruni **64807070**.

UZMANĪBU!

Sakā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem.

No 9.11. līdz 06.12.

Sarkaņu pagasta pārvaldes administrācija strādās attālināti vai pēc individuāla pieteikuma

Pārvaldes vadītājs - 28308227

Lietvede-kasiere - 26414793

Sociālā darbiniece - 26135128

Bārīntiesas locekle - 26584739

Īpašumu uzturēšanas nodaļas vadītāja 25916810

Piesaki individuālo
apmeklējumu

Ierodoties administrācijas ēkā :

Jānomazgā vai jānodezinificē rokas

Jālieto sejas maskas

Ievēro 2 metru distanci

Vēstures atspulgos Latvijas svētku nedēļas tradīciju veidošanās 1990. gados

Skola 1998. gada novembrī.

skolas dzīvi. Un par ziņu avotu kļūst arī skolas avīze "Skurstenis".

Svētku nedēļā, ko sākotnēji skolā dēvē pat Latvijas nedēļu (2000. gados tā iegūst Tēvzemes nedēļas nosaukumu), iezīmējas varākas jomas, kurās notiek pasākumi un aktivitātes, kas dažādojas un kļūst par tradīciju.

Pirmkārt, ir svinīgais svētku brīdis ar uzrunu (vai referātu), kādu viesi, dziesmām (arī kopīgu dziedāšanu), dzejas runāšanu un vēlāk (2000. gados) kopīgu cienāšanos ar kļiņģeri, kura forma atgādina par Latvijas svinamās dzimšanas dienas skaitli.

Otrkārt, skolēnu prezidenta vēlēšanu iedibināšana apliecina jauniešu interesi iesaistīties skolas dzīves norisēs.

Treškārt, tradicionāli kļūst dažādi erudīcijas konkursi, kuri sākotnēji izteikti veltīti Latvijas, Madonas rajona un skolas vēsturei, dabai, ievērojamiem objektiem. Pakāpeniski šie pasākumi pārtop par komandu spēli, kas saturiski var būt saistīta ar konkrētiem mācību priekšmetiem, arī labu daļu atjautības un radošuma.

Svētku numuram izvēlētie materiāli, domājams, līdz šim nav

Gundega Lībore, Aigars Krjukovs, Ketija Frīdenberga un skolotāja G. Apele 1996. gada novembrī.

publicēti pagasta avīzē, un atspoguļotie notikumi ir jau 20-30. gadu sena pagātne, kas tāpat veido kādu daļiņu no atjaunotās Latvijas.

Kopš 1995. gada - savs prezidents

Latvijas svētku nedēļas tradīciju veidošanās 1990. gados

Pārskatot Sarkaņu skolas vēstures materiālus, var atrast foto un informāciju par to, kā pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1990. gada 4. maijā pamazām veidojas Lāčplēša dienas atceres un Latvijas dzimšanas dienas atzīmēšanas tradīcijas. Ja par 90. gadu pirmo pusi materiāli ir skopī, tad bagātāki tie ir no šīs desmitgades vidus, kad skolā darbu sāk skolotājs Didzis Akmentiņš, kas fotografē

Erudīcijas konkursā "Lampu drudzis": Mārtiņš Sudārs, Antra Zeltiņa, Laura Bodniece, Inga Krjukova 1995. gada 1. decembrī.

18. novembris – mūsu valsts svētku diena. Mūsu skolā nedēļa pirms tās bija demokrātijas mācīšanās nedēļa. Mēs mācījāmies vēlēt un būt ievēlēti.

Otrdiena – satraucoša diena. Skolā notiek balsošana par skolas prezidenta kandidātiem. Katrs balso par to skolēnu, kurš šķiet visatbilstošākais šim amatam.

Trešdiena – vēl satraucošāka diena – tiek paziņoti vēlēšanu rezultāti. Izrādās, ka no 17 kandidātiem lielāko balsu skaitu ieguvuši četri skolēni: Laura Bodniece, Ilze Bodniece, Sandra Bērzkalne un Artis Ivanovs, kuriem jāturpina aktīvi darboties, lai viens no viņiem kļūtu par skolas prezidentu. Tiek izklīti jautājumi par mūsu valsts vēsturi, uz kuriem prezidenta kandidātiem ar savu komandu būs jāatbild.

Ceturtdiena – satraukumu nomainījusi darbošanās. Notiek cītīga atbilžu meklēšana gan grāmatās, gan žurnālos un zināmo fakti pārdomāšana. Skolēni iesniedz priekšlikumus: ko vajadzētu mainīt skolas dzīvē un ko no tā varētu veikt skolas prezidents.

Piektdiena – svētku diena. Visi skolēni un skolotāji ir zālē, kur sākas aizraujoša cīņa – konkurss, kurā piedalās iepriekšminētie kandidāti ar savām komandām. Jautājumi! Atbildes! Satraukums! Aizrādījums satrauktajiem skatītājiem!

Vēl satraukuma mirklis, jo žūrija skaita iegūtos punktus. Un tā par mūsu skolas pirmo prezidenti ir kļuvusi 8. klases skolniece Laura Bodniece. Jaunie vēlēta prezidente jau saņem savu pirmo uzdevumu – uzrakstīt apsveikumu un pateicības vēstuli konfekšu fabrikai "Laima" par svētkos sagādāto saldo pārsteigumu*. Laura kā prezidente darbosies līdz nākamā gada 18. novembrim, kad atkal būs jaunas skolas prezidenta vēlēšanas.

Sandra 9. klasē

(Publicēts laikrakstā "Stars" 1995. gada 25. novembrī).

*Katrs skolēns un skolotājs svētkos saņēma

Uz pirmā skolas prezidenta amatu kandidē Ilze Bodniece (5. kl.), Artis Ivanovs (9. kl.), Sandra Bērzkalne (9. kl.), Laura Bodniece (8. kl.) 1995. gada novembris.

fabrikas "Laima" ražoto lielo konfekti "Miks".

Pēc gada Laura atkārtoti tiek ievēlēta par skolēnu prezidenti.

Laura Bodniece ar savu komandu erudītu konkursā. No kreisās: Arnis Toks, Antra Zeltiņa, Mareks Lapuha.

Šoreiz kandidātus izvirza un raksturo klašu kolektīvi un nosauc arī skolēnu prezidenta veicamos pienākumus, kas kosavilkumā ir šādi: "1. Jāmāk uzstāties skolas vārdā. 2. Jāvada skolēnu padome. 3. Jāizdod pieci interesanti likumi. 6. Jāpiedalās pasākumos un jāpanāk vairāk koncertu, konkursu, diskotēku u.c. pasākumu skolā." ("Skurstenis" Nr.8 1996. gada novembrī)

1997. gadā par skolēnu prezidenti ievēl Gundegu Lībori, viņa par "iesvētīšanu" prezidentes amatā raksta: "Sajūta bija superīga – pēkšņi no zila gaisa uzlīst ūdens un esi slapjš viscauri. Iesvētīšana bija jauka, superīga, forša, brīnišķīga. Skolēniem novēlu nestrīdēties par sīkumiem. Esiet labi cilvēki un kļūstiet par prezidentiem! Novēlu skolotājiem audzināt gudrus bērnus (tādus kā es!)." ("Skurstenis" Nr.16 1997. gada decembrī)

1998. gadā skolēnu prezidenta vēlēšanu grafikā ierakstītas trīs dienas - kandidātu izvirzīšanai, balsošanai un vēlēšanu rezultātu paziņošanai. Sarkaņu pamatskolas skolēnu prezidenta vēlēšanu komisijas protokolā Nr.1 lasāms:

"Vēlēšanu komisija, atverot urnu, atrada 185 biļetenus. No tiem divi atzīti par nederīgiem.

Skolēnu prezidenta vēlēšanām bija izvirzītas trīs kandidatūras. Tās saņēma sekojošos balsis:

1. Ilze Bodniece – 78,
2. Gunita Treikule – 44,
3. Gints Jubelis – 61

Ar balsu vairākumu par skolēnu prezidenti ir ievēlēta un iesvētīta Ilze Bodniece."

1999. gada novembrī par skolēnu prezidenti atkārtoti kļūst Ilze Bodniece. Pēdējā kārtā startē arī Gunita Treikule un Evita Nagle. Arī turpmākajos gados tiek vēlēti skolēnu prezidenti (vēlāk – skolēnu līdzpārvaldes vadītāji). Stājoties amatā, skolēnu prezidenti nodod zvērestu:

"Es, Sarkaņu pamatskolas prezidents, svinīgi solos:

1. Gudri vadīšu skolēnu pašpārvaldi.
2. Cienīgi pārstāvēšu skolu pasākumos skolā un ārpus tās.
3. Aizstāvēšu skolēnu tiesības un sekošu, lai viņi pildītu savus pienākumus.
4. Būšu teicams piemērs citiem skolēniem mācībā un uzvedībā.
5. Regulāri ziņošu par jaunākajiem notikumiem "Skurstenī".

Ilze Bodniece.

Latvijas 80. dzimšanas dienas zīmē

Skolas novadpētniecības temats ir "Represētie". 1998. gada 11. novembrī – Lāčplēša dienā – skolēni ar bibliotekāri A. Pintiāni Sarkaņu kapos lūdās piemiņas akmeņiem deportācijās bojā gājušajiem.

No intervijas ar dzejnieku Andreju Eglīti

9. klases skolnieces Ilva Krēšliņa un Rudīte Vilciņa konkursam "Latvijai – 80" sagatavo interviju ar dzejnieku Andreju Eglīti, kas pēc 53 svešumā pavadītiem gadiem 1998. gadā atgriežas uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Meitenes uzrunā viņu rokrakstā rakstītā vēstulē un ar pasta starpniecību. Lūk, daži jautājumi un cienījamā dzejnieka atbildes uz tām un vēlējums:

1. Katram cilvēkam bērnības iespaidi paliek dziļi atmiņā. Kas Jums no Ļaudonas laikiem vēl šobaltdien liek straujāk pukstēt sirdij?

Viss tas, kā nava. Māju drupas, kur agrāk esmu dzīvojis un, tajās skatoties, atmiņā uzaust mīli cilvēki, kuri gājuši bojā deportācijās un karā, kas gājis pāri Ļaudonai, grāvis dievnamu, kurā biju kristīts un iesvētīts. No agrās bērnības atmiņā uzpeld Krusta kalna augstiene, no kurienes Jāņu vakarā varēja saskaīt un nesaikaīt iedegts Jāņu uguns no kalna uz kalnu. Aivieskstes mierīgais plūdums, kāds tas ir arī šodien, mani mierina(..)

5. Vai Jūs, atgriezies dzimtenē, dažreiz nejutāties vīlies Latvijas tēlā?

Brīvība neatnāk zaķa lēcieniem, par brīvību ir jācīnās. Latvijas tēls vēl tikai top. Latvijas brīvības atslēga patiesībā glabājas pie jaunās paaudzes.

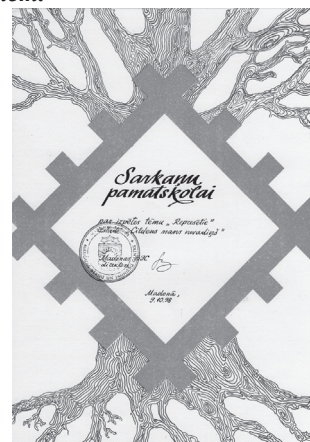
Kur mīt tas spēks, kas pacels mūs?

Vai nezināt, tie esat jūs!

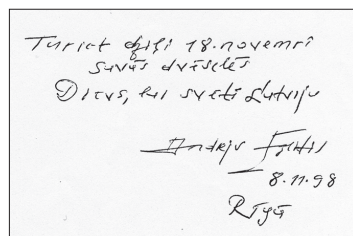
7. Kāda pēc jūsu domām šķiet Latvija salīdzinājumā ar Zviedriju?

Nevar salīdzināt. Latvija ir divu okupācijas varu izpostīta, tauta cietusi deportācijās, šodien nabadzīga, viss ceļams no sākuma – kultūras politika, izglītības, ekonomijas, zemes aizsardzība. Tautas dzīvais spēks apdraudēts – vairāk mirstam nekā dzimstam. Zviedrijai nav pāri gājušas karu briesmas. Tā nav izpostīta. Bagāta. Un tomēr arī Zviedrijā šodien ir liels bezdarbs. Sevišķi tas skar jaunatni.

Materiālus sakārtoja Inese Sudāre
D. Akmentīņa foto

Ar savāktajiem un noformētajiem materiāliem skola piedalās izstādē "Cildens mans novadiņš".

A.Eglīša vēlējums intervijas noslēgumā. Tik nozīmīgs! Arī šodien...

Tas ir interesanti

Izmantojot laiku, kad nedrīkst notikt publiskie pasākumi, aicinām izmantot iespēju aktīvi pavadīt laiku brīvā dabā un piedalīties pašiem savā *geocaching* spēlē “Iepazīsti Biksēri!”. Vai zini, kas ir *geocaching*?

Geocaching jeb slēpņošana ir pasaulē plaši pazīstama “dārgumu” meklēšanas spēle, kuras mērķis ir visā pasaulē izvietot un meklēt ģeoslēpņus. *Geocaching* no citām sporta aktivitātēm atšķiras ar sev brīvi izvēlētu laika plānojamu un maršrutu, pie viena uzzinot daudz jauna un neparasta par konkrēto valsti vai pilsētu, tās vēsturi, dabu, arhitektūru un apskatot lieliskas ainavas. Spēle aptver visu pasauli, taču, lai to iepazītu, sāksim ar *geocaching* pa Biksēres apkārtni.

Slēpņu atrašanās vietas:

- Biksēres ūdenskrātuves peldvieta

- Multifunkcionālais centrs “Logs”

- Vides objekts “Peldēt saulē”
- Biksēres ūdenskrātuves slūžas
- Vides objekts “Rīts”
- Biksēres muižas kungu māja
- Rotaļu laukums muižas parkā
- Barona Magnusa kaps
- Biksēres avotiņš
- Libes upes tiltiņš

Pašiem savs geocaching “Iepazīsti Biksēri!”

- Piemiņas vieta Jūlijam Ramanim
- Vides objekts “Kontakts”
- Biksēres estrāde
- Ūdenstornis
- Bērnu rotaļlaukums Biksēres centrā

Izdrukātas kartes ar precīzākām slēpņu atrašanās vietām no 14.11.2020. būs pieejamas veikalā “Libe” vai sazinoties ar sporta organizatoru Klāvu, tel. 25123658.

Aicinām ģeoslēpņus un savas ciema ievērojamās vietas apmeklēt no 14.11. līdz 18.11. kā veltījumu Latvijai 102. gadadienā, jo kur gan labāk izbaudīt svētkus kā mūsu mājās – Biksērē, Latvijā.

Visi 15 ģeoslēpņi savu atrašanās vietu nemainīs, tāpēc tiem, kas nebūs paspējuši tos “apcelt” šobrīd, aicinām to darīt sev tīkamā laikā.

Droši iemūžini fotogrāfijās savu *geocachinga* tūri pa Biksēri. Publicējot sociālajos tīklos, vari izmantot *hashtagu* #iepazistibikseri. Tā mēs varēsim apskatīt un sekot līdzi, kā ar slēpņošanu veicies citiem.

Atceries, lai piedzīvojums būtu aizraujošāks un slēpņus būtu interesanti meklēt arī citiem, atrašanās vietu, ģeoslēpņa konteinera izskatu un saturu npublicējam :)

Klāva Sveķa teksts
Valdas Kļaviņas foto

Jaunie projekti

Jaunas prasmes Sarkanos

Biedrība "Sarkanu pagasta kultūrmantojums" īsteno projektu "Jaunas prasmes Sarkanos", kuram finansējums iegūts no Eiropas Savienības LEADER programmas un Madonas novada domes. Projektu plānots īstenot divās kārtās, kura laikā dalībnieki apgūs praktiskas iemaņas mezglošanā un dizaina lampu veidošanā.

Četrās oktobra sestdienās īstenoja projekta pirmā kārtu. Mezglošanas meistarklasu vadītāja Skarleta Mežale projekta dalībniekiem sniedza daudz interesantu faktus par mezglu siešanas vēsturi. Vadītāja dalījās ar savām zināšanām un prasmēm par sagatavošanos mezglošanai - materiālu izvēli, darba kompozīciju, mezglotu priekšmetu izgatavošanu un citiem šīs tehnikas pamatjautājumiem. Dalībnieces saņēma individuālu konsultāciju par austu dvieļu galu apstrādi ar mezglotiem rotājumiem. Praktiski darbojoties, projekta dalībnieces apguva daudz dažādu mezglu siešanas veidus, kas nākotnē paver iespējas attīstīt savu meistarību un radīt dažādus priekšmetus šajā tehnikā. Kā dalībnieces apguvušas mezglošanas prasmes, to varēsim redzēt izstādē, kura plānota projekta noslēgumā.

Nākamajā gadā, projekta otrajā kārtā, biedrība "Sarkanu pagasta kultūrmantojums" piedāvās nodarbības, kurās apgūs apgaismojuma dizaina tendences un tā lomu interjerā. Meistarklasēs dalībnieki gatavos abažūrmateriālu, karkasu un veidos sava izvēlētā dizaina lampu mākslinieces Ērikas Mālderes vadībā.

Meistarklasēs aicināti piedalīties gan biedrības biedri, kas vēlas gūt jaunas prasmes, gan arī jauni iesācēji, kas līdz šim ar amatniecību nav nodarbojušies. Apmācībām iespējams pieteikties visiem interesentiem bez vecuma ierobežojuma. Sekojiet līdzi informācijai presē un sociālajos tīklos!

Ilze Pliska, projekta "Jaunas prasmes Sarkanos" vadītāja

Saimnieks savā zemē

Laukos nekad nav garlaicīgi

Novembra sākumā "Sarkaņu Ziņas" ciemojās vienā no z/s "Kalna Maruškas" saimniekošanas vietām "Bitniekos" (agrāk "Skudras") un tikās ar Nauri un Evitu Stafeckiem, lai uzzinātu, kā jauniem cilvēkiem kļūst ar saimniekošanu laukos.

Z/s "Kalna Maruškas" jau daudzus gadus atpazīstam kā veiksmīgi saimniekojošu biškopju ģimeni, ko savulaik izveidoja Naura vecāki Sigita un Aldis. Viņu biškopības produkcija atpazīstama ne tikai Madonas novadā, bet arī citviet.

Kā tikšanās reizē pastāstīja Nauris, lauku darbi viņam nav sveši. Pats pēc Sarkaņu pamatskolas beigšanas devies mācīties uz Vecbebru tehnikumu un ieguvis datorsistēmu tehniķa izglītību. Pēc tam devies mācīties uz Latvijas Lauksaimniecības universitāti un ieguvis agronoma izglītību ar specializāciju uzņēmējdarbībā. Tad pāris gadus strādājis saimniecībā, palīdzot vecākiem. 2015. gada septembrī, pateicoties jauniem projektiem, pāņēmis saimniecības vadīšanu no vecākiem. Sarunas turpinājumā Nauris stāsta: "2016. gadā projekts tika realizēts, kura rezultātā iegādājāties 25 gaļas liellopus, audzējām tīršķirnes Šarolē liellopus. Pieredzes šādai saimniekošanai nebija, jo līdz tam vecāku saimniecībā nodarbojāties tikai ar biškopību. Pirmais gads bija grūtāks, tagad uzkrāta jau krietna pieredze, un ganāmpulks pieaudzis līdz 63 liellopiem. Te gan jāpiebilst, ka šeit, "Bitniekos", ir tāda kā vecākā ganāmpulka paudze, jaunākie ikdienā atrodas "Kalna Maruškā". Saimniecība izmanto ap 200 ha zemes, kas daļa ir gan pašu īpašumā, gan nomāta. Ir divi buļļi - vecākais Romāns un jaunākais Manhetens. Liellopi galvenokārt visu laiku atrodas brīvā dabā, nojumē govīs nonāk dzemdību laikā, kur ir pieslēgta arī videonovērošana, lai

varam pieskatīt, vai viss norit labi. Audzējot gaļas lopus, ļoti svarīgi ir, lai ar jauniem lopiem viss būtu kārtībā, jo viņi ir tie, kurus realizējam tālāk. Bullēnus realizējam 6-7 mēnešu vecumā, skatāmies, kurā brīdī un kur cena vislabākā. Katrā ziņā šobrīd liekas, ka izvēle saimniecības paplašināšanai bijusi pareiza.

Protams, joprojām aktuāla saimniecībā ir arī biškopība, kurā ir 245 bišu saimes. Rūpes par šo nozari vairāk gulstas uz vecāku pleciem. Biškopība vairāk atkarīga no laika apstākļiem, arī konkurence produkcijas realizācijā samērā liela, jo iedzīvotāju paliek mazāk, tādēļ samazinās arī pirkspēja. Katrā ziņā šobrīd mēs savā saimniecībā jūtamies drošāk.

Kamēr Nauris mēģina atvilināt ganāmpulku tuvāk, lai var to kārtīgi apskatīt, sarunā iesaistās Evita, kas atzīst, ka pati ir pilsētas meitene, augusi Madonā un nekādos plānos nav bijis dzīvot laukos. Beigusi Rīgas Stradiņa universitāti, kļūstot par mārketinga un reklāmas speciālisti. Mīlestība ienesusi savas korekcijas viņas dzīvē un, kad bijis jāizvēlas par turpmāko ceļu, izvēlējusies par labu ģimenei, kurā aug piecgadīgais Everts un Lefīcija, kurai vēl tikai gadiņš. Šobrīd pavisam droši var teikt, ka iepriekšējā darbā pēc garākā atvaļinājuma beigām neatgriezīsies un pievērsīsies darbam lauku saimniecībā, palīdzot vīram.

Kā atzīst Nauris un Evita, bez vecāku palīdzības un pieredzes būtu ļoti grūti tikt galā. Darba pietiek visiem. Tāpat, ja nepieciešams, palīgos nākot arī Naura brāļi.

Arī brīvdienas nekādas īpašās nesanākot, jo bez darba saimniecībā Naurim ir otrs darbs Ugunsdzēsības un glābšanas dienestā. Katrā ziņā darba laukos vienmēr pietiek un garlaicīgi neesot nekad. Katru gadu siena laiks nomaina bišu laiku, tad vēl jāpieskata, lai lopiem uz lauka būtu nodrošināts ūdens un barība. Tāpat šad un tad jāpārbauda elektriskais gans, jo to bieži mēdzot sabojāt meža zvēri.

Atvadoties no jaunās un darbīgās ģimenes, viņi vēl nedaudz ieskicē nākotnes tuvākos un tālākos plānus, bet tie lai paliek viņu ziņā, jo, kā saka ticējums – ja izstāsta, var nepiepildīties... Bet noteikti piepildīsies – to saimniekiem arī novēlam!

Savukārt Nauris un Evita "Sarkaņu Ziņu" lasītājiem **Latvijas svētkos novēl izturību, pacietību un ticību. Šis ir pārmaiņu pilns un sarežģīts laiks ikvienam no mums, bet šis ir laiks, kad varam novērtēt jau sasniegto un raudzīties, ko varam iesākt nākotnē. Nenobūties no jauniem pārbaudījumiem un izaicinājumiem, rast vietu savā zemē. Lai mierpilni un ģimeniski šie svētki!**

Ar Stafecku ģimeni tikās **Valda**

Kļaviņa

Foto no ģimenes arhīva

Vēstures atspulgos

Turpinot iepazīstināt ar medību tradīcijām Sarkaņu pagastā, par ko bija stāstīts iepriekšējā izdevumā, piedāvājam iepazīties ar dažiem vēsturiskiem datiem, kas svarīgi kolektīva pastāvēšanas vēsturē.

Pirmā Madonas apriņķa nodaļas valdes sēde notiek 1948. gada 8. jūlijā, kurā tiek uzņemti mednieki no Sarkaņiem: Otto Gailītis Jāņa dēls, Ēriks Saukums Oskara dēls, Jūlijs Veckalniņš Kārļa dēls un Jānis Ķirsons Jāņa dēls. 1949. gada 31. decembrī tiek uzņemti Atis Lādītis un Jūlijs Biķernieks.

1950. gada 28. janvārī nodibina Sarkaņu, Patkules kolektīvu, kura priekšsēdētājs bija mednieks Voldemārs Šusts.

1952. gada 12. septembrī Sarkaņu, Lazdonas, Praulienas un Kusas kolektīvus pievieno Madonas pilsētas kolektīvam.

1956. gada 15. septembrī Madonas nodaļā bija jau 360 biedru, savukārt divus gadus vēlāk - 409, no kuriem Madonas kolektīvā bija 150 biedru.

No 1962. gada medību kolektīvs tiek nosaukts par Aizkujas kolektīvu, kura vadītājs bija Belovs.

Trīs gadus vēlāk – no 1965. gada aprīļa – parādās 18 mednieku Sarkaņu kolektīvs, kura vadītājs bija Atis Lādītis, vēlāk Kārlis Freijs. 1973. gadā Sarkaņu kolektīvs palielinājās, tam pievienojās arī Aizkujas kolektīvs.

Sarkaņu mednieku kolektīvā šobrīd ir 40 biedri un divi biedru kandidāti, no kuriem trīs ir sievietes. Pirmā medniece sievietē Sarkaņu kolektīvā bija Anita Sināte.

Medībām kolektīvs Sarkaņu pagasta teritorijā izmanto apmēram 7000 hektārus.

Kolektīvs 70 gadu pastāvēšanu nosvinēja 2020. gada februārī, atzīmējot, ka pirmās ziņas par medību tradīciju aizsākumiem ir 90 gadus vecas.

Kolektīva biedrs ar lielāko stāžu ir Jānis Lapiņš, kuram šī ir 50. medību sezona, savukārt gados vecākais aktīvais mednieks ir Rolands Vite.

Informācija no Madonas mednieku biedrības materiāliem

Foto no Akmentiņu ģimenes arhīva

Medību tradīcijas Sarkaņu pagastā

Mednieks ar lielāko stāžu – Jānis Lapiņš.

Mārtiņš Ķirsons pēc veiksmīgām medībām.

Medības var sākties.

Jaunami bibliotēkās

Ziemeļvalstu literatūra
Sarkanos

Gada vistumšākajā laikā vairākos tūkstošos publiskajās un skolu bibliotēkās Ziemeļvalstīs un Baltijas valstīs vienlaicīgi tiek iedegtas sveces un lasīta kopīgi izvēlēta grāmata. Projekts "Ziemeļvalstu literatūras nedēļa" norisinās Latvijā jau 22. reizi laikā no 9. līdz 15. novembrim. Projekta galvenais uzdevums ir Ziemeļvalstu literatūras un kultūras iepazīšana. Projektā var iesaistīties ikviena bibliotēka, skola vai cita institūcija.

Manuprāt, Covid-19 pandēmijas laikā šī ir lieliska ideja arī ģimenēm, kā saturīgi kopā pavadīt laiku, iepazīstot citu valstu kultūru. 2020. gads ir sarežģīts, notikumi liek mums visiem aizdomāties, ko nozīmē būt pasaules pilsonim, kāda ir mūsu pilsoniskā atbildība un kas mūs vieno un atšķir citu no cita?

Ziemeļvalstu literatūras nedēļai ir trīs kopīgi lasījumi – Rīta stunda pašiem mazākajiem lasītājiem, Krēslas stunda pieaugušajiem, kā arī tiek piedāvāts lasījums pusaudžiem. Organizatori mājaslapā <https://www.nordisklitteratur.org/lv/par-projektu> piedāvā lejuplādēt lasāmos fragmentus no šogad izvēlētajām grāmatām attiecīgajai vecuma grupai. Mājaslapā atrodams arī ideju katalogs, kā organizēt lasīšanas procesu interesantāku un atraktīvāku. Lasīšanas norisi var filmēt, fotografēt un ievietot minētajā mājaslapā.

Ziemeļvalstu literatūras nedēļas ietvaros piedāvāju alternatīvu grāmatu sarakstu, kuras meklējamas Sarkanu bibliotēkas grāmatu plauktā.

I. Ambjēnsens "Samsons un Roberto". No norvēģu valodas tulkojusi J. Pētersone, Ilustrējis P. Dībvīgs.

Trīs piedzīvojumiem un jokiem bagāti, spraigi stāsti par suni Samsonu un kaķi Roberto, kuri saimnieko mazā pansijā fjorda krastā.

Mika Kerenens "Nozagts oranžs divritenis".

Rakstnieks Mika Kerenens pēc tautības ir somi. Viņš atbraucis uz Igauniju, lai mācītos Tartu Universitātē, un kopš tā laika dzīvo Tartu.

Šis nu ir īsts detektīvistāsts, kura darbība risinās Zupasciemā. Tā patiešām sauc kādu no Igaunijas pilsētas Tartu nomalēm. Zupasciema plānu, ko atradīsi grāmatā, var lasīt gluži kā pavārgrāmatu, jo visām ielām dots dārzena, augļa vai kāds cits garšīgs nosaukums – Zirņu iela, Kartupeļu iela, Ogu iela.

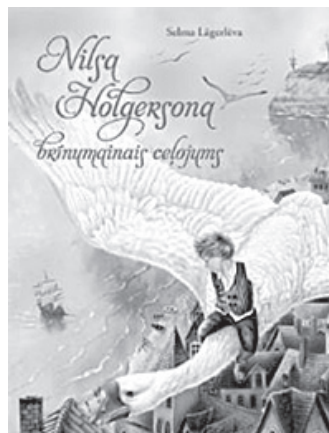
Ulrika Kestere (1988) ir dzimusi Latvijā, Liepājā. Čet-

ru gadu vecumā kopā ar ģimeni viņa pārcēlās uz dzīvi Zviedrijā. Ulrika ir fotogrāfe, bērnu grāmatu ilustratore un grafikas dizainere. Viņas grāmata "*Nelūgtie ciemiņi*" (Vilda Grannar) 2017. gadā iznāca Zviedrijā un guva lielu lasītāju atsaucību.

Kad Trusītis par trim burkāniem nopērk vasarnīcu, viņš pat nenojauš, ka ticis arī pie mežonīgiem, nelūgtiem viesiem: dārzā mājā Tīģeris, Lauva, Gepards un Pantera. Zvēri plosās pa dārzu, rauj puķes un plēš no kokiem mizu. Ko iesāks Trusītis?

S. Lāgerlēva "Nilsa Holgersona brīnumainais ceļojums".

Reiz dzīvoja kāds draiskulīgs zēns vārdā Nilss Holgersons. Palicis mājās viens, viņš ieraudzīja rūķīti, noķēra to... un tika noburts.

Kad Nilsa mātes labākais zostēviņš grasījās lidot prom kopā ar meža zosīm, zēns, gribēdams to noturēt, apķērās ap zostēviņa garo kaklu un attapās jau augstu virs zemes. Tā sākās galvu reibinošais ceļojums kopā ar meža zosīm, kurā zēns piedzīvoja

daudz neparasta un saprata, cik daudz nozīmē draudzība, labsirdība un savstarpēja izpalīdzība.

Pieaugušajiem bibliotēkā ir *S. Lāgerlēvas grāmata "Morbaka".*

F. Nilsone "Ledusjūras pirāti". No zviedru valodas tulkojusi I. Lešinska, mākslinieks M. Zutis.

Pirāti ir nolaupījuši Sirī māsū, taču nevienam nav drosmes stāties pretī pirātu kapteinim Baltgalvim – visaltākajam un ļaunākajam vīram Ledusjūrā. Viņš kuģo apkārt, zagdams bērnus, un liek tiem vergot savās dimantu raktuvēs. Sirī uzņemās to, ko neuzdrīkstas neviens pieaugušais: viņa dodas atgūt savu mazo māsiņu Mikiju.

F. Nilsone "Pērtiķa zvaigzne". No zviedru valodas

tulkojusi I. Lešinska, mākslinieks M. Zutis.

“Pērtiķa zvaigzne” stāsta par mazo bērni Jonnu, bērnu-nama “Biškrēsliņi” audzēkni, kuru adoptē gorilla. Nabaga meitene! Jonna visu mūžu bija sapņojusi par mammu, kas eleganti ģērbsies un smaržos pēc parfīma, taču nonāk pie atbaidošas, lempīgas gorillas, kas staigā apkārt nošļukušās biksēs un dzīvo lūžņiem piegāztā pagalmā. Taču ne viss ir tā, kā sākumā izskatās. Gorilla un Jonna iemīļo viena otru, un dzīve pat būtu tīri skaista, ja vien zemiskais un alkatīgais pilsētas galva Tords neiekārotu gorillas zemes gabalu. Viņš šantažē gorillu un draud Jonnu sūtīt atpakaļ uz bērnu-namu.

Sv. Nūrdkvists “Petsona Ziemassvētku ciemiņi”, Sv. Nūrdkvista teksts un ilustrācijas, no zviedru valodas tulkojusi M. Treimane.

Petsonam pirms pašiem Ziemassvētkiem gadās nelaimīgi savainot kāju un viņš nespēj aiziet ne līdz veikalam pēc gardumiem, ne uz mežu pēc Ziemassvētku eglītes. Tomēr abi nepadodas – eglīti prasmīgais vecuks var sameistarot pats, bet rotājumus Finduss var pagatavot no visa, kas mājās atrodams. Arī kāda dāvana noteikti atradīsies, vajag tikai to glīt

iesaiņot. Taču bez svētku cienasta gan Ziemassvētki būtu bijuši gaužām nožēlojami, ja Petsonam un Findusam par lielu pārsteigumu mājā nebūtu saradušies negaidīti Ziemassvētku ciemiņi

Kr. Olsone “Ērgluklants noslēpums”. No zviedru valodas

tulkojusi M. Treimane, N. Kujavevskas ilustrācijas.

Bonija un Čārlzs ir aizbēguši no mājām un paslēpušies Ēnuličī. Tur, augšā uz klints līdzās vecai bākai, dzīvo Bonijas vecmāte. Drīz vien bērni saprot, ka Ēnuličis glabā tumšus noslēpumus. Ir pazudis kāds zēns. Viss ciems saucukstas par šausminošu leģendu – par bezgalvaino Atriebēju, kurš spokoja, nespējot rast mieru mirušo pasaulē. Un kādu nakti Bonija redz, ka bāka, kura nav izmantota vairāk nekā simt gadus, mirkšķina ugunis.

Bonija un Čārlzs nolemj atrisināt bākas un pazudušā zēna noslēpumu. Bet vai bērni tiks galā vieni paši? Un kam viņi Ēnuličī var uzticēties?

Lai literatūra dara krāsaināku, gaišāku ne tikai Ziemeļvalstu literatūras nedēļu, bet arī Latvijas svētkus!

I. Bačuka, Sarkanu bibliotēkas vadītāja

Jaunumi bibliotēkās

Novembrī

Literatūras izstāde no cikla “Lai Tev laba veselība!”

„Vingrošana mūsu veselībai”

„Vingrošana ir uzdevumu kopums, kuru izpildīšanai ir nepieciešams fiziskais spēks, lokanība, veiklība, koordinēšanas spējas, balanss un pievilcība”. Neatliec uz citu laiku to, ko var sākt jau tūlīt pat. Izmanto katru iespēju uzturēties svaigā gaisā – vasarā brauc ar velosipēdu, ziemā slēpo un slido; skriet var jebkurā gadalaikā. Izvēlies sev piemērotu sporta klubu, baseinu vai sporta zāli. Nesatraucies par sporta apģērbu – velc to, kas ir tavā drēbju skapī un piemērots sporta nodarbībām.

Izstādes Biksēres bibliotēkā, gadam aizritot

Literatūras izstāde „Vingrošana mūsu veselībai” uzrunās katru apmeklētāju, kurš iegriezīsies Biksēres bibliotēkā un aplūkos literatūras izstādi.

Rudens izstāde „Lielā dārza oga – ķirbis” Ķirbju daudzveidība

Ķirbji ir ne tikai lielākās ogas, bet arī bagāti ar minerālvielām, vitamīniem un beta-karotīnu, kas ir spēcīgs antioksidants un tam piemīt pretiekaisuma īpašības, tāpēc tos var izmantot ne tikai ēdiena gatavošanā, bet arī skaistumkopšanā. Ķirbis ir viens no vērtīgākajiem dārzeņiem. Uzturā lieto

gan sulu, gan mīkstumu, gan sēkliņas. Šīs kultūras dzimtene ir Centrālamerika un Dienvidamerika. Eiropā tos ievada portugāļi. Antīkos laikos no ķirbjiem gatavoja traukus, kuros glabāja ūdeni un vīnu. Roze ir dārza karaliene, bet ķirbis noteikti ir gan dārza, gan rudens karalis. Tas izceļas ne tikai ar savu lielo izmēru un plašajām izmantošanas iespējām, bet arī ar to, ka ir viens no senākajiem dārza iemītniekiem. Veselu mēnesi Biksēres bibliotēkā jau varēja aplūkot gan lielus, gan mazus, raibus un krāsainus, apaļus un tievus ķirbjus, jeb kā tautā tos slavina – dārza karaļus. Arī novembra mēnesī vēl joprojām būs skatāma šī daudzveidība. Apskatot izstādi, varēs izlasīt un iepazīties par ķirbju vērtīgajām īpašībām, lasot dažādas uzziņas un iegūstot dažādas ķirbju pagatavošanas receptes.

Tematiskā izstāde „*Rudens veltes mūsu uzturā*”

Izstāde mums vēsta to, ka rudens veltes jālieto uzturā, jo, tām caur asinīm uzsūcoties, tiek stiprināts ne tikai organisma veselības stāvoklis kopumā, bet arī vitaminizēta un pabarota sejas un ķermeņa āda. Tā kā rudens veltes pārsvarā satur ogļhidrātus, to lietošana uzturā nodrošina pamatīgu organisma attīrīšanu, kas tieši ietekmē arī ādas attīrīšanos, mitrina to, uzlabo ādas krāsu un palielina tonusu. Protams, visas rudens veltes, arī ātri lietotas, spēs dot savu artavu veselībai un skaistumam, ādu nodrošinot ar nepieciešamajiem vitamīniem un minerālvielām. To un vēl daudz ko citu lasītāji varēs uzzināt no šīs izstādes. Izstādei izmantoti žurnāli „Ievas Veselība”, „Ievas Virtuve”, „Ievas Māja” un nozaru literatūra.

Literatūras izstāde „*Latvija laikmetu griežos*”

Tikai vienu dienu pirms neatkarīgas Latvijas proklamēšanas izveidoja Tautas padomi. Šajā pašā dienā Tautas padome ievēlēja pirmo Latvijas Pagaidu valdību un pieņēma lēmumu, ka nākamajā 1918. gada 18. novembra dienā tiks sasaukta kārtējā Tautas padomes sēde Nacionālajā teātrī, lai proklamētu neatkarīgu Latviju. 1918. gada 18. novembris – Neatkarīgas Latvijas proklamēšana. Šogad mēs atzīmēsim Neatkarīgās Latvijas 102. gadadienu, par ko vēstīs literatūras izstāde „*Latvija laikmetu griežos*”, lai labāk palīdzētu saskatīt Latvijas skaistumu un lepnumu, iepazītu Latvijas, Madonas novada un Sarkaņu pagasts vēsturi. Izstādē izmantota literatūra no Biksēres bibliotēkas fondiem.

Tematiskā izstāde „*Mārtiņdienai gaiļi kāvu...*” izstāde, kurā būs apskatāmi materiāli par Mārtiņdienas tradīcijām un paražām

10. novembrī ir Mārtiņdiena. Mārtiņi latviešu gadskārtu paražās ir svinama diena, kas iezīmē rudens beigas un zie-

mas sākumu. Aprakstos par folkloru sastopami dažādi svētku nosaukumi – Mārtiņu vai Mārtiņdienas – skaidrojumi. Mārtiņa nozīme un saturs vislabāk saprotami, ja tos apskata salīdzinājumā ar Ūsiņu. Kā Ūsiņa, tā Mārtiņa būtības pamatā ir Saules ritēšana un tās stāvoklis pie debesīm. Latviešiem Ūsiņš ir rīta ausmas teiksmu dēls, kam pretī nostājas Mārtiņš kā Saules dilšanas teiksmu dēls. Latviešu dainas Mārtiņu un Ūsiņu liek pāri ar to ievietošanu pretējos punktus gadskārtas tecējumā, kas redzams no aprakstītajām norisēm dabā un tālāk rod apstiprinājumu senā kalendāra iekārtojumā. Nepārprotami ir tas, ka gadskārtu svinamās dienas vienmēr ir bijušas ciešā sakarā ar zemkopju darba secību, kuru noteica attiecīgā gadalaika dabas apstākļi. Mārtiņi noslēdza garu un smagu darba posmu, kurš sākās ap Jēkabiem ar rudzu pļauju un tad turpinājās pēc Miķeļiem, padarot atlikušos rudens darbus, kamēr zeme nav aizgājusi pie miera. Līdz Mārtiņiem bija jābeidz rudens aršana un kulšana, lai nosvinētu arī apkūlības. Pēc Mārtiņiem beidzās arī pieguļas un ganu laiks.

Decembrī

Literatūras izstāde „*Gaidīšanas laiks - Advente*”

Adventes laiks ir saistīts ar diviem atslēgas vārdiem: atnākšana un gaidīšana. Tā ir gatavošanās Ziemassvētkiem, ar kuriem beidzas šis gaidīšanas laiks. Mazliet pārnēstā nozīmē – tā ir gatavošanās Jēzus Kristus pirmās atnākšanas pieminēšanai un svinēšanai. Tā kā viņš ir solījis atnākt arī otru reizi, tad Advente ir ļoti cieši saistīta ar otrās atnākšanas aktualizēšanu. Pirmo reizi Jēzus Kristus nācis pazeimībā, mīlestībā, piedošanā, bet otro reizi viņš nāks pasaulē ne vairs nepamanāmi kā zīdains, bet gan kā tiesnesis, kura priekšā tiks sapulcēta visa pasaule, visas tautas. Ir pierasts runāt par Adventes laika noskaņām. Mums 20. un 21. gadsimtā ir kļuvis populāri šo laiku uztvert kā gaišu domu, labu noskaņu pilnu. Taču noskaņa – tas ir sekundāri, primārie ir tie garīgie notikumi, kas notiek šajā laikā cilvēkā pašā. Advente un Ziemassvētki kļūst par tādu kā akciju, uz kuru cilvēki sarosās, it kā nomaksā labākas izturēšanās, mīluma un laipnības ziedošanas artavu un tad atgriežas atpakaļ savā sūrajā ikdienā un pelēcībā. Tā tam nevajadzētu būt. Katram Adventes laikam vajadzētu cilvēkus darīt gaišākus. Tuvoties gada visgaišākajiem svētkiem – Ziemassvētkiem, arī Biksēres bibliotēkā būs skatāma izstāde „*Gaidīšanas laiks - Advente*”.

Tematiskā literatūras izstāde „*Ar gaišām domām Ziemassvētki nāk*”

Ziemassvētku gaidīšanas laiks ir nereti skaistāks par pašiem svētkiem. Tiek greznotas mājas, gatavotas maskas, cepti pīrāgi, tiek mācīti dzejoļi, lai izpirktu dāvanas, ... Bibliotēkā izlikta literatūras izstāde un telpas noformējums palīdzēs lasītājiem rast jaunas idejas, lai šis gaidīšanas laiks kļūtu gaišāks un priecīgāks. Izstādē varēs skatīt Gadskārtu svētku tradīcijas, rituālus, ēdienus, maskas, telpu rotāšanu, Adventes vainagu veidošanu, lai mājās ienāktu svētku gaidīšanas prieks. Lai izveidotu izstādi, tiks izmantoti žurnāli: „Ievas Māja”, „Rokdarbi”, „Māja, Mājas Viesis” un „Ievas Virtuve”. Grāmatas izvēlētas no nozaru literatūras.

Didzis Akmentinš,

Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēkas vadītājs

Tas var noderēt

Rudens raža piemājas dārzos jau labu laiku kā novākta un atradusi savu vietu pagrabu apcirkņos. Skapju un pieliekamo kambaru plauktos kārtīgi sarindotas salātu, ievārījumu un kompotu burciņas un saldētavas piepildītas ar visdažādākajām ogām.

Šobrīd, kad iestājies gada tumšākais periods un esam svētku gaidās, ir īstais laiks to visu likt lietā, lai pagatavotu cienastu sev un saviem mīļajiem.

Siera cepumi ar ķirbi un sīpoliem

Vajadzēs:

200g miltu
100g sviesta
2 olas
2-3 mazie kausētie sieriņi
2 ēdamkarotes majonēzes
200g nomizota ķirbja
2 vidēji sīpoli
1 paciņa cepampulvera
1 tējkarote cukura
Ķirbju sēklas, sāls, augu eļļas.

Gatavošana:

1. Sīpolus nomizo un sīki sakapā. Panā uzkarsē augu eļļu un apcep sīpolus, līdz tie kļūst caurspīdīgi. Pēc tam pārļiek bļodā, lai atdziest.

2. Ķirbi sarīvē uz smalkas rīves.

3. Bļodā, kur tiks iejaukta mīkla, uz rupjas rīves ierīvē sviestu un kausētos sieriņus.

4. Pievieno majonēzi, sarīvēto ķirbi un apceptos sīpolus, piesit olu, pieber cukuru, sāli pēc garšas, pieber izsijātus miltus un cepampulveri un iejauc vieglu mīklu.

5. Uz galda uzkaisa miltus un mīklu izrullē 1cm biezā plāksnē. Ar formiņu izspiež dažādas figūriņas (vai vienkārši mīklu sagriež kvadrātiņos).

6. Cepešpannā ieklāj cepampapīru,

apsmērē ar augu eļļu, pārkaisa miltus un kārtu sagatavotos cepumus. To visu apsmērē ar sakultu olu un pārkaisa ar rupji sagrieztām ķirbju sēklām. Cep cepeškrāsnī 180 grādos apmēram 20 minūtes.

Padoms:

Lai sviestu un kausēto sieru būtu vieglāk sarīvēt, pirms tam tos uz 20-30 minūtēm ieliek saldētavā. Izceptos cepumus cieši aizvērtā tarā var uzglabāt trīs dienas. Lai uzglabātu ilgāk, tos var sasaldēt. Tādā gadījumā tos var uzglabāt trīs mēnešus. Cepumi nav lieli, tāpēc tie ātri sasilst un būs lietojami jau pēc 15 minūtēm.

Ābolu krēms

Vajadzēs:

400ml saldā krējuma
200ml piena
150g cukura
6 olu dzeltenumi
4 āboli
20g želatīna
1 citrons
Ābolu čipsi vai piparmētras rotāšanai.

Gatavošana:

1. Ābolus nomazgā, nosusina, nomizo,

sagriež daiviņās un izgriež serdi. Ābolu daiviņām pārlej no citrona izspiesto sulu un sasaldē. Želatīnu iemērc 50 ml auksta ūdens.

2. Krēmam katliņā sajauc pienu, 100g cukura un 200ml saldā krējuma, uzkaršē līdz viršanai. Bļodā olu dzeltenumus sajauc ar atlikušo cukuru līdz gaisīgai masai. Turpinot putošanu, tievā strūkliņā pielej 1/3 karstā piena maisījuma un rūpīgi saputo.

3. Iegūto masu pārlej atpakaļ katliņā pie atlikušā piena maisījuma. Liek uz mazas liesmas un, pastāvīgi maisot, pavāra apmēram 5 minūtes (masai viegli jāsabiezē). Uzbriedušo želatīnu izkausē karstajā krēmā. Periodiski apmaisot ar putojamo slotiņu, krēmu atdzesē līdz istabas temperatūrai.

4. Ābolus sablenderē līdz smalkiem gabaliņiem.

5. Atdzisušo krēmu sajauc ar sasmalcināto ābolu masu. Atlikušo krējumu saputo stingrās putās, iecilā krēmā.

6. Sagatavoto krēmu liek formiņās (vai vienā lielā) un liek ledusskapī. Kad krēms pilnībā sarecējis, to izliek uz šķīvjiem un rotā ar ābolu čipsiem vai piparmētru lapiņām.

Padoms:

Lai sarecējušo krēmu būtu vieglāk izņemt no formiņām, tās var iepriekš plānā kārtiņā ieziest ar rafinētu augu eļļu.

Torte "Marika"

Vajadzēs:

1-2 ēdamkarotes sviesta
Šokolādi rotāšanai.

Biskvītam:

200 g kviešu miltu
200g cukura
8 olas
3 ēdamkarotes kartupeļu cietes

2 ēdamkarotes kakao pulvera
pustējkaroti galda etiķa.

Ruletei:

100g kviešu miltu
100g cukura
4 olas
1 paciņa vaniļas cukura
1,5 ēdamkarotes kartupeļu cietes
¼ tējkarotes galda etiķa
pusglāze ievārījuma vai džema

Krēmam:

400g sviesta
1 kārbīņa iebiezināta piens ar cukuru
1 ēdamkarote kakao pulvera
1 tējkarote vīna vai konjaka.

Gatavošana:

1. Biskvītam sagatavoto mīklu liek ar sviestu iezīstā un miltiem izkaisītā formā un cep 200 grādos 5 minūtes, tad temperatūru samazina līdz 180 grādiem un turpina cept vēl 20 minūtes.

2. Ruletei: olas saputo ar cukuru un vaniļas cukuru, pieber ar kartupeļu cieti sajauktos miltus, saputo, lej uz pannas, kurā ieklāts ar sviestu iezīests un miltiem apkaisīts cepampapīrs. Cep 200 grādos 5 minūtes. Plāksni pārgriež uz pusēm.

3. Katru apziež ar ievārījumu un pēc kārtas satin vienā ruletē.

4. Sagatavi apgriež, lai tās diametrs atbilstu ruletes diametram, sagriež divās daļās (atgriezumus sasmalcina).

5. Pagatavo krēmu un sajauc ar izsijātu kakao.

6. Biskvītu apziež ar krēmu, liek virsū ruletei, apziež ar krēmu un pārliet otru biskvīta pusi. Torti apsmērē ar krēmu, rotā ar biskvīta drupatām un šokolādi.

Padoms:

Lai biskvītu varētu viegli pārgriezt sloksnēs, nemērot platumu ar lineālu, vispirms plāksni pārgriež uz pusēm, pēc tam katru pusi vēl uz pusēm un tā tālāk, līdz sloksņu platums būs 3-4 centimetri.

**Materiāls no žurnāla
"Mājas Virtuve"**

To der zināt

Kodolīgi par būtisko, kas jāņem vērā
ārkārtējās situācijas laikā no 9.11.

 IEROBEŽOJUMI ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJAS LAIKĀ no 9. novembra līdz 6. decembrim	
 levēro distanci	 Lieto aplikāciju APTURI COVID
 Maskas	• Visās publiskās telpās
 Darbs	• Maksimāli attālināti, kur iespējams • Uz vietas piesardzība, kur iespējams, individuālie aizsardzības līdzekļi
 Izglītība	• Klātienē bērnudārzi un 1.–6. klases • Attālināti 7.–12. klases • Attālināti profesionālās skolas, studējošie un pieaugušie, izņemot praksi • Individuāli vai attālināti interešu un profesionālās ievirzes izglītība • Bērnu nometnes nenotiek
 Valsts un pašvaldību pakalpojumi	• Attālināti vai individuāli pēc pieraksta
 Publiski pasākumi	• Nenotiek
 Pulcēšanās	• Nenotiek, izņemot sapulces, gājienus un piketus tikai ārā līdz 50 cilvēkiem
 Privāti pasākumi	• Līdz 10 cilvēkiem no 2 māsaimniecībām
 Atpūtas, izklaides vietas	• Nedarbojas, izņemot brīvības teritorijas
 Kultūrvietas	• Darba laiks no 6.00 līdz 20.00 • Maskas • 50 % telpas ietilpības • Vienvirziena apmeklētāju plūsma
 Sports	• Treniņi ārā līdz 10 cilvēkiem • Treniņi iekšā individuāli, 10 m² cilvēkam • Sporta norišu vietu darba laiks no 6.00 līdz 22.00 • Nenotiek pasākumi, izņemot pilngadīgo profesionāļu starptautiskās vai augstākās līgas sacensības bez skatītājiem
 Amatiermāksla	• Tikai attālināti vai individuāli
 Reliģiskā darbība	• Maskas • 10 m² cilvēkam • Nepārsniedz 50 % telpas ietilpības • Darba laiks no 6.00 līdz 20.00 • Svētdienas skola attālināti vai individuāli
 Tirdzniecība	• Maskas - arī tirgū un ielu tirdzniecībā • 10 m² cilvēkam • Informācija par maksimālo cilvēku skaitu
 Tirdzniecības centri (platība virs 10 000 m ² vai vismaz 10 veikali)	• Brīvdienās un svētku dienās strādā pārtikas veikali, aptiekas (arī veterinārās), optikas veikali, dzīvnieku barības veikali, grāmatnīcas, preses tirdzniecības vietas, higiēnas un saimniecības preču veikali, telekomunikācijas preču un pakalpojumu vietas, attālināti iegādāto preču izsniegšanas vietas
 Ēdināšana	• Ēdienu izsniedz tikai līdzņemšanai, izņemot bērnudārzos, skolās, darbavietās
 Sociālā aprūpe	• Ievēro epidemioloģiskās drošības un piesardzības pasākumus • Jaunos klientus uzņem, izvērtējot individuāli
 Tiesvedība, bāriņtiesas	• Maksimāli rakstveidā vai attālināti
 Skaistumkopšana	• Nenotiek, izņemot frizieri, pie kura 10 m² klientam

© Valsts kanceleja, 2020

Seko oficiālajai informācijai
#PaliecMājās

COVID-19

Informācija no Latvijas Nacionālā Kultūras centra mājas lapas www.lnkc.gov.lv

Viss notiek!

19. septembrī tautas namā "Kalnagravas" amatiereteātris "Piņģerots" izrādīja Anitas Grīniece lugu "Vēstules no Pažobeles".

3. oktobrī amatiereteātris "Piņģerots"

kuplināja atpūtas vakaru, priecējot skatītājus ar skeču iz dzīves "Kandža".

4. oktobrī vokālais ansamblis "Rondo" kopā ar Dzelzavas kultūras nama vokālo ansambli "Variants" koncertēja Liezēres baznīcā.

10 idejas

kā svinēt Latvijas valsts 102. dzimšanas dienu

Izzini Latvijas dibināšanu un vēsturi

Svini svētkus ar Latvijas karogu

Ticies ar mājiniem pie svētku galda

Pasaki paldies kādam, kurš svētku dienās strādā un rūpējas par citiem

Izmanto tehnoloģijas, lai tiktos ar draugiem un radiem

Skaties Latvijas filmas

Sāc Latvijas valsts 103. gadu ar labu darbu

Ar gaismas objektu grezno logu, balkonu vai pagalmu

Ievieto svētku svinēšanas bildi sociālajos tīklos un vēstures albumā latvijasgadsimts.lv

www.lv100.lv

Afiša

Svētku laiks Sarkaņu pagastā

Svētku laiks pagastā šogad būs pavisam savādāks, nekā bija plānots iepriekš. Izpaliks kopā būšana "Kalnagravās" ar koncertu, ko ik gadu gatavo mūsu pašdarbnieki, tāpat nebūs arī programmas, kas tika plānota un publicēta "Madonas Novada Vēstnesī" pirms nedēļas. Laiks ieviesis savas korekcijas, un laikā, kad vairāk dzīvosim savējo vidū, piedāvājam izmantot iespējas, ko varam atļauties darīt, pamatojoties uz Ministru kabineta 2020. gada 6. novembra rīkojumu Nr. 655 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu".

11.11.-25.11. Multifunkcionālā centra "Logs" logos

Sarkaņu amatu skolas rokdarbnieču darbu izstāde

Amatu skolas rokdarbnieces Vandas Podiņas vadībā daļu no sava veikuma atbilstoši šī brīža ārkārtas situācijai piedāvā apskatīt, neieejot telpās, jebkurā diennakts laikā multifunkcionālā centra "Logs" logos.

13.11.- 11.12. Sarkaņu amatu skolā

Audēju darbu izstāde. (Apmeklējums iespējams, iepriekš piesakoties. Tālrunis informācijai – 29424739.)

Jau no šī gada sākuma Amatu skolas telpās notiek ne tikai nodarbības, kurās vadītājas Dairas Drozdovas vadībā var apgūt šo seno prasmu, bet ir arī iekārto-ta izstāde, kas ik pa laikam tiek mainīta, un ikvienam ir iespēja apskatīt izstādi un priecāties par krāsu un izstrādājumu daudzveidību.

17.11.2020.- 10.01.2021. Tautas namā "Kalnagravas"

Aivara Kluša kolekcija "Madonas apriņķa afišas (1912.-1942.)" no Aiviekstes muižas muzeja krājuma. (Apmeklējums ir iespējams, iepriekš piesakoties. Tālrunis informācijai – 29424739.)

Izstāde ir unikāla pagājušā gadsimta sākuma afišu kolekcija, kas ietver apmēram 70 eksponātu. Kolekcijas materiālu apstrāde un sagatavošana izstādei ir Aivara un Irēnas Klušu darbs – veltījums Latvijas simtgadei. Izmantojiet iespēju to apskatīt, novērtējiet šo dokumentu valodu un rodiet iedvesmu meklēt savā dzimtā vēstures liecības, kas vēl saglabājušās no tālajiem pirmskara laikiem.

18.11. no plkst.15.00 Biksēres parkā "Iedzīvam Latvijai!"

Turpinot tradīciju, ko pirms vairākiem gadiem iedibināja multifunkcionālā centra vadītāja Krista Galeja, ikviens aicināts ar svečiem un labām domām izgaismot akmens kontūru muižas parkā, tādējādi laikā, kad savādāk kopā būt nedrīkstam, sūtīt savu gaismu un sveicenu Latvijai 102. dzimšanas dienā.

**To tautu, kas mīl savu zemi,
Neviens nav spējīgs uzvarēt.**

Guntars Račs

Valdas Kļaviņas teksts, foto no tautas nama arhīva

SARKAŅU PAGASTA PĀRVALDES IZDEVUMS

Izdevējadrese: Sarkaņu pagasta pārvalde, Madonas novads

Izdevuma redaktore Valda Kļaviņa, tel 29424739, e-pasts: valda.kalnagravas@inbox.lv

Redkolēģija Inga Bārbale, Inese Sudāre, Andris Trečaks

Iespiests SIA "Erante", Madonā, Saieta lauk. 2.

Datorsalikums. Ofsetiespiedums.

Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild autors